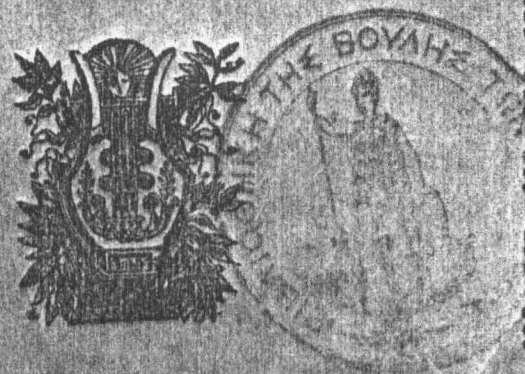

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ
ΤΗΣ
ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ
ΤΗΣ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,
ΤΥΠΟΙΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΑΣΤΕΡΟΣ.

—
1866.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ

ΣΤΕΦΑΝΟΥ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ

ΣΤΕΦΑΝΟΥ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ

Παναγιώτατε Δέσποτα !

Ἡ προνοία καὶ εὐδοκία τῆς Ὑμ. Θ. Παναγιότητος καθίδρυσις Μουσικῆς σχολῆς θεραπεύει ἀνάγκην, ἀπὸ πολλοῦ χρόνου καταστάσαν ἐπαίσοθητήν, ἕνεκα τῆς ὁσημέραι παραμελήσεως τῆς τέχνης τῆς ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ ἐν χρήσει μουσικῆς, ἥτις, διὰ τὴν ἀρχαιότητα, τὸ κλέος καὶ σεβάσμιον τοῦ χαρακτῆρος, καὶ διὰ τὸ κλέος τῶν εἰς αὐτὴν διαπρεφάντων Πατέρων καὶ διδασκάλων, θεωρεῖται ὡς ἐν τῶν ἱεροπρεπεστέρων καὶ τιμιωτέρων κειμηλίων, ἅτινα ἡ ἁγία ἡμῶν Ἐκκλησία διέσωσε. Δυστυχῶς, ἡ ἐν εἰδικοῖς σχολείοις διδασκαλία τῆς μουσικῆς, ὑπὲρ ἧς, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον, ἡ Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία κατέβαλε πρὸ ἡμῶν τὴν προσήκουσαν μέριμναν, ἐξέλιπε πρὸ τινων ἤδη ἐτῶν, κατὰ συνέπειαν δὲ ἡ μουσικὴ τέχνη, ἧς τινος ἡ θεωρία καὶ τὸ ἐπιστημονικὸν μέρος εἶχε διατηρηθῆ τέως διὰ μόνης τῆς διὰ ζώσης φωνῆς παραδόσεως, ὡς εἶναι γνωστὸν, ὑπήχθη, διὰ τὴν ἐπιγενομένην σπάνιν ἐμπείρων μουσικοδιδασκάλων, εἰς τὴν ἀτομι-

SISMANOGLIO

κὴν ἀρέσκειαν τῶν μουσικῶν· ὡς ἐκ τούτου, καί-
τοι τοῦ γενικοῦ χαρακτῆρος διατηρηθέντος ἐν πά-
ση τῇ πρωτοτύπῳ ἀρχαϊκότητι αὐτοῦ, παρεισέ-
φρησαν ἐν τούτοις παραφθοραὶ καὶ ἀλλοιώσεις εἰς
τὸ ὕφος καὶ τὴν προφορὰν πλείστων μελῶν, ξενι-
σμοὶ δὲ καὶ νεωτερισμοὶ εἰς τὰ νεώτερα μελουρ-
γήματα ἀντικατέστησαν τὴν σεμνότητα καὶ σοβα-
ρότητα τοῦ ἱεροῦ ᾄσματος.

Τὴν παρακμὴν ταύτην τῆς τέχνης βραδεῖα πεῖ-
ρα ἀποδίδωσι σήμερον κατὰ μέγα μέρος καὶ εἰς
τὴν ὑπὸ τῶν διδασκάλων Χρυσάνθου, Γρηγορίου
καὶ Χουρμουζίου, οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ τοῦ
Πέτρου εἰσαχθεῖσαν ἀπλοποίησιν τοῦ συστήμα-
τος, ἣτις ἀπήλλαξε μὲν τὸν μουσικὸν τῆς πολυ-
χρονίου ἐκείνης μαθητείας, ἀλλὰ τὴν μὲν τέχνην
ἐόλαψε καιρίως, περιορίσασα εἰς τὸ μηχανικώτα-
τον αὐτῆς μέρος, πρακτικὴν δ' ὠφέλειαν οὐδεμίαν
ἐπέφερε, καθότι καὶ σήμερον ἡ πολυετῆς τριεὶς ἀ-
ποτελεῖ τὸν καλὸν μουσικόν.

Ἄλλὰ τοῦ μὲν τελευταίου τούτου ἀτοπήματος
τὴν θεραπείαν ἤθελεν εἶσθαι ἄδικον νὰ περιμένῃ
τις ἀμέσως καὶ προσεχῶς ἐκ τῆς Σχολῆς. Ἡ παν-
τελής σχεδὸν ἔλλειψις μουσικοδιδασκάλων τοῦ
ἀρχαίου συστήματος, ἢ μεταξὺ τῶν νῦν μουσικῶν
διαφωνία οὐ μόνον περὶ τὴν διδασκαλίαν τῆς θεω-

ρίας, ἀλλὰ καὶ περὶ αὐτὰς τὰς βάσεις αὐτῆς,
καθιστῶσιν ἀδύνατον, ἢ καὶ λίαν προβληματικὴν
τὴν διδασκαλίαν τοῦ θεωρητικοῦ μέρους, μεχρικό-
του κανονισθῆ δι' ὁμοφώνου παραδοχῆς τῶν μου-
σικοδιδασκάλων ἢ ἐφαρμογῆ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ἐν
χρήσει συστήματος. Ἡ καθίδρυσις τοῦ ἐν Κων-
σταντινουπόλει Μουσικοῦ Συλλόγου, καὶ αἱ ἐν
αὐτῷ ἐπιστημονικαὶ ἐρευναι τῶν διασημοτέρων ἡ-
μῶν μουσικῶν ὑπόσχονται ἀσφαλῆ τὴν λύσιν τοῦ
δυσχερεστάτου τούτου ζητήματος.

Οὕτω λοιπὸν, ἐπειδὴ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ δι-
δαχθῇ σήμερον ἡ Ἐκκλησιαστικὴ μουσικὴ μετὰ
τῆς ἀπαιτουμένης τελειότητος, τὸ ἔργον τῆς Σχο-
λῆς περιορίζεται εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ ἐν
χρήσει σήμερον παρ' ἡμῖν συστήματος, ὑπὸ τὴν
πρακτικώτεραν αὐτοῦ ἔννοιαν. Ἀλλὰ καὶ οὕτως
ἡ ἰδρυσις τῆς Σχολῆς ταύτης ἐστὶν ἀξία τῆς πρω-
τοβουλίας καὶ κυριαρχικῆς μερίμνης τῆς Ὑμ. Θ.
Παναγιότητος. Ἡ ἱερὰ ἡμῶν μουσικὴ, ἣτις οὐ-
δέποτε ἀπώλεσε τὸν ἀρχαῖον αὐτῆς χαρακτῆρα,
κανονιζομένης τῆς διδασκαλίας αὐτῆς, θέλει ἀπαλ-
λαγῇ τῶν ξενισμῶν καὶ διαφθορῶν, αἵτινες,
βαθμηδὸν παρεισφρήσασαι, τῇ περιέβαλον ἐν πολ-
λοῖς ἔνδυμα ἐξωτερικοῦ ὕφους· ἢ ἐκμάθησις αὐ-
τῆς καθίσταται τούντεῦθεν προσιτὴ καὶ εὐχερῆς

πᾶσι τοῖς βουλομένοις, καὶ ἡ παραγωγὴ εὐμαθῶν καὶ σεμνοφθόγων μαθητῶν θέλει ἐπαναφέρει βαθμηδὸν εἰς τοὺς ἱεροὺς χοροὺς τὴν κοσμιότητα καὶ εὐταξίαν.

Ὑπὸ τοιαύτην ἔποψιν θεωρήσαντες οἱ ὑποφαινόμενοι τὴν καθίδρυσιν μουσικῆς Σχολῆς, ἧς τὸν διοργανισμὸν εὐηρεστήθη ἡ Ὑμ.Θ. Παναγιότης νὰ ἀναθέσῃ ἡμῖν, σπεύδομεν νὰ καθυποβάλωμεν ὑπὸ τὴν δοκιμασίαν καὶ ἔγκρισιν Αὐτῆς τὸ ἐπισυνημμένον σχέδιον Κανονισμοῦ.

Τῆς 25 ἀπριλίου, 1866.

Τῆς Ὑμ. Θ. Παναγιότητος

Εὐπειθέστατοι

† Ο ΓΑΝΟΥ καὶ ΧΩΡΑΣ ΧΡΤΣΑΝΘΟΣ. Πρόεδρος.
Ἀρχιμανδρίτης ΓΕΡΜΑΝΟΣ Σιναίτης.
Μέγας ῥήτωρ Η. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

Τ Η Σ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Τ Η Σ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ.

ΑΡΘΡΟΝ Α΄.

ΠΡΟΝΟΙΑ. τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καὶ Συνοδικῆ διαγνώσει, καθιδρύεται Σχολὴ πρὸς διδασκαλίαν τῆς ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ ἐν χρήσει ἱεῶς Μουσικῆς, κατὰ τὸ σημερινὸν αὐτῆς γραφικὸν σύστημα. Ἡ Σχολὴ αὕτη, ἐξαρτωμένη παρὰ τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, φέρει τ' ὄνομα Πατριαρχικῆς Σχολῆς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς.

ΑΡΘΡΟΝ Β΄.

Τριμελὴς Ἐφορία, ἧς τὰ μέλη διορίζονται ἐτησίως παρὰ τῆς Α. Παναγιότητος, φροντίζει περὶ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἐν τῷ παρόντι Κανονισμῷ.

ΑΡΘΡΟΝ Γ'.

Ἡ ἐκλογή καὶ διορισμὸς τῶν διδασκάλων γίνεται παρὰ τῆς Α. Παναγιότητος, ὃ δὲ ἀριθμὸς αὐτῶν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν βαθμὸν τῶν δυνάμεων τῶν παρουσιαζομένων μαθητῶν, κατὰ τὸ ἄρθρον Ε'.

ΑΡΘΡΟΝ Δ'.

Ἡ ὅλη διδασκαλία, ἣν παρέχει ἡ Σχολή, περαίνεται ἐντὸς τεσσάρων ἐτῶν, ἀρχομένη ἀπ' αὐτῶν τῶν στοιχειωδῶν μαθημάτων. Καὶ τὸ μὲν Α' ἐτος θέλουσι διδάσκεισθαι τὰ πρῶτα στοιχεῖα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς καὶ τὸ σύντομον στιχηρarikὸν μέλος, καθ' ὅλα τὰ γένη· τὸ Β' ἐτος τὸ ἀργὸν στιχηρarikὸν μέλος· τὸ Γ' τὸ εἰρμολογικὸν, ἀργὸν τε καὶ σύντομον, καὶ τὸ Δ' τὸ παπαδικὸν καὶ καλοφωνικὸν μέλος, καὶ ἐκ τοῦ μαθηματαρίου.

ΑΡΘΡΟΝ Ε'.

Ἐκαστος τῶν διδασκάλων, ἀναλαμβάνων μίαν τινὰ τάξιν μαθητῶν, καταταχισομένων μετὰ προηγουμένην ἐξέτασιν κατὰ τὰς δυνάμεις αὐτῶν, ὡς ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ Δ' διαίρεσις, ὀφείλει νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν διδασκαλίαν μέχρι τῆς συμπληρώσεως τοῦ Δ' σχολικοῦ ἔτους καὶ τῆς παραδόσεως πάντων τῶν προμνησθέντων μαθημάτων, χωρὶς ποτε οἱ μαθηταὶ νὰ μεταβῶσι, καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς μαθητείας των, ἀπὸ διδασκάλου εἰς διδάσκαλον.

ΑΡΘΡΟΝ ΣΤ'.

Ἡ διδασκαλία θέλει ἐξακολουθήσει, κατὰ τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ Δ' προσδιορισθεῖσαν σειράν τῶν μαθημάτων, καὶ κατὰ τὸ τῆς Ἐφορίας ἰδιαίτερον πρόγραμμα. Ἐπιστήσουσι δὲ τὴν προσοχὴν αὐτῶν ἰδιαζόντως οἱ διδάσκαλοι εἰς τὴν πιστὴν καὶ ἀκριβῆ διατήρησιν τῆς γραμμῆς τῶν παραδιδόμενων μαθημάτων, εἰς τὴν καθαρότητα τῆς προφορᾶς καὶ εἰς τὴν διατήρησιν τοῦ κοσμοῦ καὶ σοβαροῦ ὕφους τῆς Μ. Ἐκκλησίας, ἀποφεύγοντες πάντα ξενισμὸν ἢ ἰδιότροπον ἀρέσκειαν. Τὰ εἰς χρῆσιν βιβλία προσδιορισθήσονται ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς.

ΑΡΘΡΟΝ Ζ'.

Ἐκαστος τῶν παρουσιαζομένων μαθητῶν ὀφείλει λαμβάνειν παρὰ τῆς Ἐφορίας τακτικὸν εἰσιτήριο, καθ' ἑξαμηνίαν. Ἀπαιτεῖται δ' ἀπ' αὐτῶν τακτικὴ ἐξακολουθήσις τῶν μαθημάτων, ἐπιμέλεια καὶ ἥθη χρηστά· ὃ ἀντιβαίνων εἰς τὰ ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ διαλαμβανόμενα, ἀποπέμπεται τῆς Σχολῆς.

ΑΡΘΡΟΝ Η'.

Ἰδιαίτερα διάταξις θέλει προσδιορίσει τὸν τρόπον τῶν ἐξετάσεων τῶν μαθητῶν.

ΑΡΘΡΟΝ Θ'.

Πᾶσα τροποποίησις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, ἣν ἡ πείρα καταδείξει ἀναγκαίαν, γίνεται, ἐγκρίσει τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

